

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

DIREKTORAT ZA MAKROEKONOMSKE I FISKALNE ANALIZE I PROJEKCIJE

MJESEČNI

MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

JUN 2024

+ 2.6%

PROCIJENA
GLOBALNOG RASTA U
2024.

+ 11.8%

RAST PROMETA U TRGOVINI
NA MALO U PRVIH PET
MJESECI 2024.

+ 4.1%

GODIŠNJI RAST INFLACIJE
U JUNU 2024.

+ 33.1 MILIONA
SUFICIT BUDŽETA ZA PET
MJESECI 2024.

+ 12.0%

RAST INVESTICIJA U 2023.
GODINI

+ 38.0%

RAST NOVOODOBRENIH
KREDITA ZA JAN-MAJ 2024.

+ 9.7%

RAST NETO SDI U PRVIH
PET MJESECI 2024.

+ 6.5%

RAST ZAPOSLENOSTI
U PRVIH PET MJESECI 2024.

Realni sektor i inflacija

U periodu januar-maj 2024, broj noćenja domaćih i stranih turista je iznosio 3.223.941, što predstavlja godišnji pad od 10,9%. Najveći broj noćenja stranih gostiju su ostvarili turisti iz Rusije (30,7%), Srbije (14,1%), Turske (7,9%), Njemačke (5,5%) i Ujedinjenog Kraljevstva (4,3%). Promet robe u trgovini na malo porastao je za 11,8% na godišnjem nivou u prvih pet mjeseci 2024. Prema preliminarnim podacima Monstata, ostvarene investicije u osnovna sredstva u Crnoj Gori u 2023. godini iznosile su 919 mil.€, što je za 12,0% više u odnosu na 2022. godinu. Stopa inflacije je viša 4,8% u prvoj polovini 2024, a najveći doprinos rastu potrošačkih cijena dale su cijene u kategoriji 'stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva' (doprinos 1,0 p.p) i cijene odjeće i obuće (doprinos 0,9 p.p). Godišnja stopa inflacije u junu je iznosila 4,1%, dok je stagnirala na mjesečnom nivou (0,1%).

Međunarodno okruženje

U junskom izvještaju Svjetske banke¹, predviđa se da će se globalni ekonomski rast stabilizovati na 2,6% ove godine, dok se za 2025-26 očekuje blago povećanje na 2,7%. Ipak, u 2024-25, rast će biti ispod prosjeka iz 2010. u skoro 60% ekonomija, koje obuhvataju preko 80% svjetske populacije i proizvodnje. Očekuje se da će se globalna inflacija smanjiti, ali sporije nego što se ranije pretpostavljalo, sa prosjekom od 3,5% ove godine. Zbog

kontinuiranih inflacionih pritisaka, centralne banke će biti oprezne u popuštanju monetarne politike, a prosječne referentne kamatne stope će ostati skoro dvostruko više od prosjeka iz perioda 2000-19.

Zaposlenost i dohodak

Tržište rada nastavlja da bilježi povoljne trendove. Prosječni broj zaposlenih u prvih pet mjeseci 2024. iznosio je 251,4 hiljada, i povećan je 6,5% u odnosu na isti period 2023. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZZCG u maju 2024, iznosila je 12,1% (pad 2,4 p.p na godišnjem nivou). Prosječna neto zarada u prvih pet mjeseci 2024. uvećana je za 6,0% na godišnjem nivou i iznosila je 825€, dok je prosječna penzija sa obračunatim razlikama u maju iznosila 515,14€, što predstavlja godišnji rast od 26,8%.

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta za period januar - maj 2024, iznosili su 1.089,4 mil.€ ili 15,5% procijenjenog BDP-a (7.034,0 mil.€), što je u odnosu na isti period prethodne godine veće za 105,4 mil.€ (10,7%). U poređenju sa planom, prihodi budžeta veći su za 77,6 mil.€ (7,7%). U prvih pet mjeseci 2024, najznačajniji rast u odnosu na plan zabilježen je kod: poreza na dobit pravnih lica 36,4%, poreza na dohodak fizičkih lica 30,5% i doprinosa 7,0%. Neznatno odstupanje u odnosu na plan bilježe prihodi po osnovu poreza na dodatu vrijednost koji su za pet mjeseci iznosili 435,1 mil.€, što je u poređenju sa planom niže 1,9 mil.€ (0,4%).

¹ [WB Global Economic Prospects: Growth stabilizing but at a weak pace](#)

Na naplatu prihoda od Poreza na dodatu vrijednost u neto iznosu uticala je ubrzana dinamika povraćaja PDV-a od strane Poreske uprave u ovoj godini. U tom kontekstu, za period januar-maj povraćaj PDV-a bio je veći za oko 45% u odnosu na posmatrani period 2023. Izdaci budžeta za period januar - maj ove godine iznosili su 1.056,4 mil.€ i manji su za 96,9 mil.€ (8,4%) u odnosu na plan, dok su u odnosu na isti period prethodne godine veći 183,3 mil.€ (20,7%). Najveće odstupanje je kod izdvajanja za isplatu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja dominantno zbog povećanja minimalne penzije, transfera institucijama i značajnije kod institucija javnog zdravlja, kao i rasta izdvajanja za bruto zarade (usvajanje granskih kolektivnih ugovora kojima su povećane zarade zaposlenih u javnom sektoru u 2023). U posmatranom periodu 2024, ostvaren je suficit budžeta od 33,1 mil.€ (0,5% procijenjenog BDP-a).

Finansijski sektor

Prema podacima CBCG, neto profit crnogorskih banaka u maju 2024. iznosio je 69,1 mil.€, što je 22,6% više u odnosu na isti mjesec 2023. Ukupni krediti su na kraju maja tekuće godine iznosili 4.382,1 mil.€ i ostvarili su godišnji rast od 13,4%. Krediti privredi su zabilježili rast od 8,7%, dok su krediti stanovništvu porasli 11,8%. Nastavljen je trend opadanja nekvalitetnih kredita, pri čemu je u maju njihovo učešće u ukupnim kreditima iznosilo 4,6%. Novoodobreni krediti su u periodu januar - maj 2024. iznosili 685,3 mil.€ (rast od 38,0%), od čega su pozajmice privredi iznosile 323,0 mil.€ (rast od 34,5%), dok su građani pozajmili 333,1 mil.€, što je snažan

rast od 53,5%. U maju 2024, zabilježen je rast ukupnih depozita od 2,8%, kada su iznosili 5.339,9 mil.€. Prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa na novoodobrene kredite u maju 2024, iznosila je 6,24% i bilježi godišnji pad od 0,70 p.p, čime je nastavljen trend snižavanja kamatnih stopa.

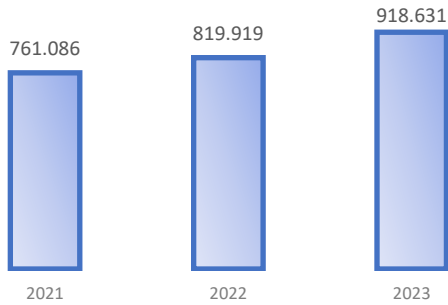

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Spoljnotrgovinski deficit za pet mjeseci 2024. povećan je za 17,0%. Izvoz u vrijednosti od 251,5 mil.€ smanjen je za 22,4% na godišnjem nivou, generisan padom glavnih izvoznih kategorija, električne energije za 70,7% i aluminijuma za 49,5%. Smanjenje izvoza djelimično je ublaženo povećanjem izvoza mineralne rude boksita (95,3%). Uvoz roba u iznosu od 1.571,0 mil.€ povećan je za 8,2% međugodišnje. U strukturi uvoza, najviše su bili zastupljeni mašine i transportni uređaji 404,6 mil.€ (rast 17,0%) i prehrambeni proizvodi 286,8 mil.€ (rast 4,1%).

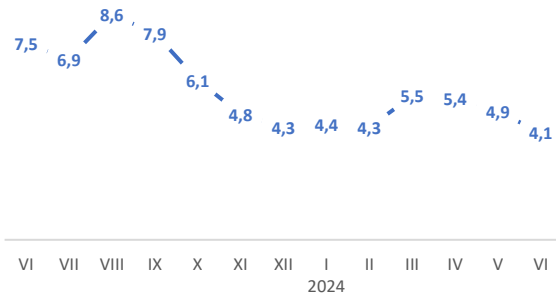
Prema preliminarnim podacima, u periodu januar – maj 2024, neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) iznosio je 214,3 mil.€ ili 9,7% više u odnosu na isti period 2023. Ukupan priliv SDI iznosio je 364,8 mil.€ (rast od 0,2%), što je rezultat povećanog ulaganja u kompanije i banke i interkompanijski dug, za 15,5% i 15,7% respektivno, uz pad odliva SDI za 10,8%. Investicije u nekretnine su zabilježile blagi pad od 0,7%. Ukupan odliv SDI za pet mjeseci 2024, iznosio je 150,5 mil.€. U ukupnom prilivu SDI najveće učešće su imale Srbija (60,1 mil.€), Ruska Federacija (54,0 mil.€) i Turska (41,2 mil.€), što čini 42,6% ukupnog priliva.

Grafik 1 Investicije u osnovna sredstva, u hilj. eura

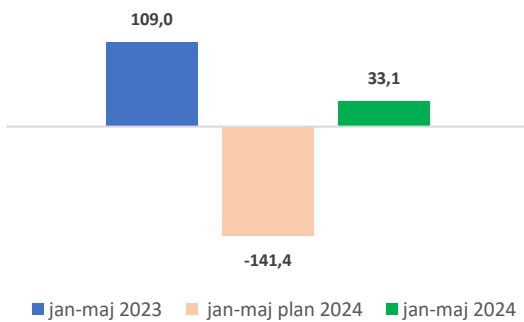
...Rast investicija u osnovna sredstva 12% u 2023...

Grafik 2 Inflacija, CPI, godišnja stopa %

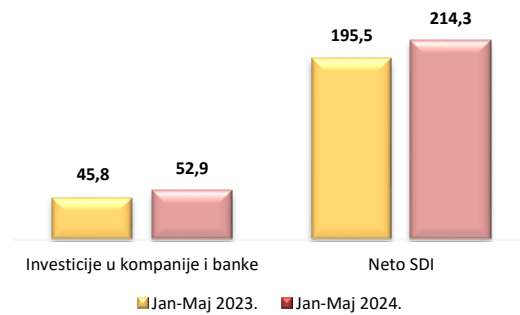
...Inflacija u junu iznosila 4,1%...

Grafik 3 Suficit/deficit budžeta, u mil.€

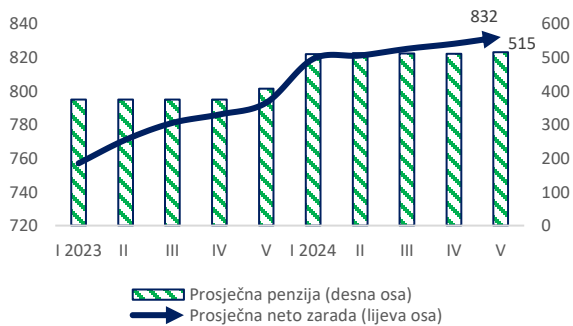
...Suficit budžeta za pet mjeseci 2024. iznosio 33,1 mil.€...

Grafik 4 Neto SDI i investicije u kompanije i banke, u mil.€

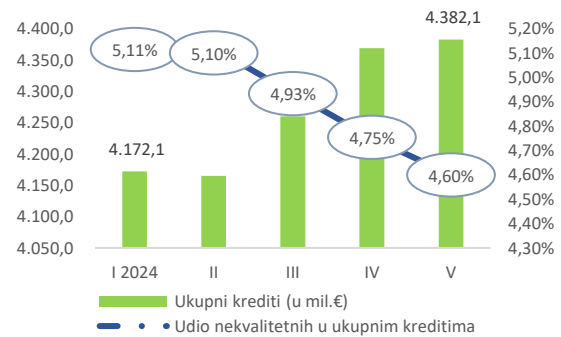
...Rast investicija u kompanije i banke od 15,5% i rast neto priliva SDI od 9,7%...

Grafik 5 Prosječna neto zarada i penzija, u €

...Rast prosječne neto zarade (lijeva osa) i penzije za pet mjeseci 2024. od 6,0% i 26,8%...

Grafik 6 Ukupni krediti i udio nekvalitetnih kredita u ukupnim

...Trend pada nekvalitetnih kredita u ukupnim...